

Journal of Scientific Papers “Social development & Security”
home page: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/>

Skurinevska Lesia, Moskalenko Igor (2018) Udokonalenyy pidkhid do seredn'ostrokovoho byudzhetnoho planuvannya v oboronniy sferi [Improved approach to the medium-term budget planning in the defense sector]. *Social development & Security*. 5(7), 32–40. Retrieved from <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/64/53>
DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1461610>

УДОСКОНАЛЕНИЙ ПІДХІД ДО СЕРЕДНЬОСТРОКОВОГО БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ В ОБОРОННІЙ СФЕРІ

Леся Скуріневська *, Ігор Москаленко **

* Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, проспект Повітрофлотський, 28, м. Київ, 03049, Україна, e-mail: olesya201405@gmail.com

к.в.н.,

начальник науково-дослідної лабораторії кафедри економіки та фінансового забезпечення

** Національний університет оборони України імені Івана Черняхівського, проспект Повітрофлотський, 28, м. Київ, 03049, Україна, e-mail: kidmos@bigmir.net

заступник начальника фінансово-економічного управління – головний бухгалтер

Article history:

Received: September, 2018

1st Revision: September,

2018 Accepted: October,

2018

УДК 355..336.144(477)

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1461610>

10.5281/zenodo.1461610

Анотація: Одним із важливіших напрямів роботи Уряду в інтересах управління Державними фінансами в оборонній сфері є удосконалення процесів середньострокового бюджетного планування. Однак в умовах обмежених надходжень фінансових ресурсів на потреби оборони виникає гостра необхідність дотримання принципу пріоритетності під час складання проекту Державного бюджету, що вимагає обґрунтованого підходу до визначення орієнтовних (прогнозних) фінансово-економічних показників за стратегічними (оперативними) цілями розвитку ЗСУ. В свою чергу, для цього необхідно забезпечити урахування тенденцій соціального та економічного розвитку України, результатів

виконання заходів Державної програми розвитку Збройних Сил України та Плану утримання та розвитку ЗСУ за попередній період з урахуванням управлінських рішень керівництва МОУ та ЗСУ. Реалізація такого підходу можлива шляхом впровадження програмно-цільового методу формування Державного бюджету, головними ознаками якого є простота, відкритість та адаптивність до поєднання з іншими науково-методичними підходами. Характерними складовими програмно-цільового методу планування є оцінка обстановки, визначення цілей, постановка завдань, оцінювання ресурсів та напрямів їх використання, аналіз досягнутих результатів. Дослідження показали, що такий шлях формування видаткової частини Державного бюджету, на відміну від існуючих, забезпечує можливість контролю за реалізацією поставлених цілей та фокусування на результатах, можливість оцінювання наслідків прийнятих рішень, а також контрольованість за дотриманням

регламенту використання бюджетних коштів та прозорістю бюджетного процесу. Застосування описаної моделі бюджетного планування в урядових установах забезпечить охоплення широкого спектру вагомих чинників, що підвищить об'єктивність прогнозу їх впливу на фінансово-економічні показники за відповідними цілями розвитку ЗСУ.

Ключові слова: програмно-цільовий метод, бюджетне планування, бюджетний запит, головний розпорядник бюджетних коштів, стратегічна ціль, оборонна сфера, оборонний бюджет.

Скуріневська Л. В., Москаленко І. В. Удосконалений підхід до середньострокового бюджетного планування в оборонній сфері. *Social development & Security*. 2018. Вип. 5 (7). С. 32–40.

URL: <https://paperssds.eu/index.php/JSPSDS/article/view/64/53>

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.1461610>

1. Постановка проблеми

В умовах обмеженості фінансових ресурсів першочерговим завданням стає дотримання пріоритетів у сфері державних видатків, удосконалення механізму розподілу бюджетних коштів, підвищення відповідальності головних розпорядників бюджетних коштів за ефективне та раціональне використання бюджетних коштів, посилення контролю за використанням коштів державного бюджету. Одним із основних шляхів вирішення цих завдань вбачається застосування програмно-цільового методу формування бюджету.

2. Виклад основного матеріалу

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі, як правило орієнтується на середньострокову перспективу (2-3 роки), і саме за цим методом здійснюється планування видаткової частини Державного бюджету України.

Перевагами програмно-цільового методу формування Державного бюджету є [1]:

можливість контролю за реалізацією поставлених цілей;

зосередженість на результатах, яких необхідно досягти;

можливість оцінки наслідків бюджетних рішень у процесі їх прийняття;

наявність регламентованих порядків використання бюджетних коштів за програмами;

посилення відповідальності за витрачання бюджетних коштів;

можливість аналізу витрат на основі результативності;

забезпечення прозорості бюджетного процесу.

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі передбачає розроблення та складання проекту Державного бюджету України на плановий та наступні за плановим два роки.

Міністерство фінансів України за дорученням Уряду організовує підготовку проекту Державного бюджету України. Так, з метою вироблення узгоджених дій у забезпеченні реалізації стратегічних планів, формування бюджетних показників на черговий бюджетний період Міністерство фінансів України разом з іншими центральними органами виконавчої влади (у тому числі Міністерство оборони України), розробляє проект Основних напрямів бюджетної політики на наступний бюджетний період [2].

Основою для розроблення Основних напрямів бюджетної політики є документи державного стратегічного планування, у тому числі стратегії та стратегічні концепції та плани

діяльності головних розпорядників бюджетних коштів.

Для формування проекту Державного бюджету України Міністерство фінансів розробляє і доводить до головних розпорядників бюджетних коштів, у тому числі і до Міністерства оборони України, інструкції з підготовки бюджетних запитів, визначені терміни їх подання, та граничні обсяги видатків Державного бюджету, які можуть бути покладені в основу розробки бюджетних запитів.

Враховуючи, що згідно з п. 9 ст. 2 Бюджетного Кодексу бюджетний запит – це документ, підготовлений головним розпорядником бюджетних коштів, що містить пропозиції з відповідними обґрунтуваннями щодо обсягу бюджетних коштів, необхідних для його діяльності на наступні бюджетні періоди, стає очевидною обов'язковість, при розробці бюджетного запиту головними розпорядниками бюджетних коштів визначити перелік цілей та показники їх досягнення (результати діяльності) [3].

На основі аналізу поданих бюджетних запитів Міністерство фінансів України готує проект закону про Державний бюджет України.

Кабінет Міністрів України приймає постанову про схвалення проекту закону про Державний бюджет України і подає його разом із відповідними матеріалами Верховній Раді України та Президенту України.

У 2017 році розпочалася робота із запровадження середньострокового бюджетного планування, що передбачено Середньостроковим планом дій Уряду до 2020 року, стратегією реформування системи управління державними фінансами на 2017–2020 роки і є одним із пріоритетних напрямків роботи Уряду [4].

Введення середньострокового бюджетного планування передбачає переміщення акцентів в процесі розроблення та складання державного бюджету з управління видатків на управління результатами, а також введення сучасних методів бюджетного прогнозування та оцінки діяльності головного розпорядника бюджетних коштів.

Середньострокове бюджетне планування передбачає визначення на підставі програми Уряду головними розпорядниками бюджетних коштів плану своєї діяльності на середньостроковий період із зазначенням обсягу коштів, необхідних для досягнення поставлених цілей, та очікуваних результатів [1]. Знаючи державні пріоритети та завдання і володіючи інформацією щодо планових обсягів видатків не тільки на наступний рік, а ще на три роки вперед, головні розпорядники зможуть краще планувати свій розвиток.

З метою запровадження цих змін кожен головний розпорядник бюджетних коштів при розробленні пропозицій до проекту Основних напрямів бюджетної політики (декларації) повинен визначити стратегічні цілі та результати їх діяльності щодо досягнення цих цілей, отримані за рахунок використання коштів державного бюджету [5].

Стратегічні цілі у сфері безпеки та оборони визначаються відповідно до пріоритетів державної політики, також вони повинні окреслити наміри Уряду, щодо реформ у відповідних сферах, які планується реалізувати. за рахунок фінансових ресурсів, доступних у середньостроковій перспективі.

Визначений перелік стратегічних цілей у подальшому, під час складання проекту державного бюджету на наступні бюджетні періоди повинен стати основою для формування переліку бюджетних програм. Стратегічні цілі головного розпорядника бюджетних коштів (Міністерство оборони України, Державна спеціальна служба транспорту, Міністерство внутрішніх справ України, Національна гвардія України, Служба безпеки України, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України та інші складові сектору національної безпеки та оборони України), мають сформулювати наскрізну систему цілей, яка охоплює усі рівні управління: від найвищого рівня державного управління, коли Уряд і Парламент визначають, що має бути зроблено, до рівнів виконавців бюджетних програм, коли головний розпорядник визначає, як це буде зроблено.

Програмно-цільовий метод складання оборонного бюджету взаємопов'язаний із системою загальною системою планування в Міністерстві оборони України.

Умовно в процедурі програмно-цільового планування в Міністерстві оборони України можливо виділити наступні основні етапи:

1. Оцінка воєнно-політичної обстановки;
2. Визначення цілей;
3. Постановка завдань;
4. Оцінка наявних ресурсів (особовий склад, озброєння та військова техніка, матеріально-технічні засоби, продовольство, речове майно, інфраструктура тощо)
5. Визначення основних напрямів використання ресурсів;
6. Результати виконання визначених завдань.

Необхідність передбачення належного обсягу видатків для якісного виконання завдань за призначенням вимагає від Міністерства оборони України забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та виконання пріоритетних завдань, визначених стратегічними документами держави, у тому числі концепціями, державними програмами, короткостроковими планами утримання та розвитку та іншими документами, якими визначаються основні напрями і завдання державної політики у сфері оборони.

Законом України “Про національну безпеку України” передбачено щорічно спрямовувати на бюджетне фінансування сектору безпеки і оборони не менше 5 відсотків запланованого обсягу валового внутрішнього продукту, у тому числі на оборону – не менше 3 відсотків запланованого обсягу валового внутрішнього продукту. Обсяг фінансування між складовими сил оборони визначається Законом про Державний бюджет України на відповідний рік залежно від їх функцій, завдань та відповідальності у сфері оборони [6].

Орієнтовний обсяг фінансування заходів стратегічного планування в Міністерстві оборони визначається в процесі розроблення та затвердження документів середньострокового планування – це концепції та програми, що визначають напрями розвитку Збройних Сил України, зокрема оснащення їх сучасним озброєнням і військовою технікою, створення необхідних запасів матеріально-технічних засобів.

Основні напрями використання фінансових ресурсів для досягнення визначених у Державній програмі розвитку Збройних Сил цілей і виконання передбачених завдань на короткостроковий період та інших довгострокових або стратегічних документах розвитку ЗС України здійснюється в рамках короткострокового планування.

Короткострокове оборонне планування є єдиним процесом, який пов'язує розроблення щорічних планів утримання та розвитку Збройних Сил України з бюджетним плануванням в Міністерстві оборони України.

Основою для підготовки стратегічних документів в Міністерстві оборони є Стратегія національної безпеки України, на основі вимог якої Міністерством оборони України за необхідності проводиться оборонний огляд, за результатом огляду розробляється Стратегія воєнної безпеки України. Завершується цей цикл розробленням нового Стратегічного оборонного бюлетеню України [6].

Останній раз комплексний огляд сектору безпеки і оборони України був проведений у 2014–2016 роках. На основі результатів комплексного оборонного огляду оновлено основні документи оборонного планування. Дорожньою картою оборонної реформи став Стратегічний оборонний бюлетень, в якому визначені п'ять основних стратегічних цілей (або напрямів) оборонної реформи [7]:

перша – об'єднане керівництво силами оборони, що здійснюється відповідно до принципів і стандартів, прийнятих державами - членами НАТО;

друга – ефективна політика, системи планування і управління ресурсами в секторі оборони з використанням сучасних євроатлантичних підходів;

третя – оперативні (бойові, спеціальні) спроможності сил оборони, необхідні для гарантованої відсічі збройній агресії, оборони держави, підтримання миру та міжнародної безпеки;

четверта – об'єднана система логістики і система медичного забезпечення, здатні надати підтримку всім компонентам сил оборони;

п'ята – професіоналізація сил оборони та створення необхідного військового резерву.

При цьому, варто зазначити, що кожна стратегічна ціль деталізується, як правило, більш ніж одною оперативною ціллю та більш ніж одним завданням.

Зважаючи на те, що Стратегічний оборонний бюлетень є базовим стратегічним документом в плануванні розвитку Збройних Сил України, на його основі розроблена Державна програма розвитку Збройних Сил України на період до 2020 року, яка також містить зазначені п'ять стратегічних цілей.

В Міністерстві оборони України та Генеральному штабі Збройних Сил України постійно триває пошук шляхів покращення та удосконалення оборонного планування. В зв'язку з цим, у 2017 році в процесі опрацювання планових документів, що визначають напрями розвитку Збройних Сил України були додатково включені ще дві стратегічні цілі – підтримання існуючих спроможностей і розвиток озброєння та військової техніки.

Таким чином, План утримання та розвитку Збройних Сил України на 2018-2020 роки містить уже сім стратегічних цілей розвитку, з детальним фінансово-економічним обґрунтуванням кожної їх цілі та завдання[8]:

перша – розвиток системи управління Збройних Сил України на основі прийнятих у державах-членах НАТО принципів і стандартів;

друга – удосконалення системи оборонного планування, запровадження у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України прозорого та ефективного управління ресурсами з використанням сучасних євроатлантичних підходів;

третя – набуття спроможностей Збройних Сил України для гарантованої відсічі збройній агресії, оборони держави та участі в підтриманні миру і міжнародної безпеки;

четверта – створення єдиної системи логістики та удосконалення системи медичного забезпечення Збройних Сил України відповідно до стандартів НАТО;

п'ята – професіоналізація Збройних Сил України та створення необхідного військового резерву Збройних Сил України

шоста – підтримання існуючих спроможностей Збройних Сил України;

сьома – розвиток озброєння та військової техніки.

Таким чином, виникає проблема визначення орієнтовних фінансово-економічних показників на 2021 рік за стратегічними (оперативними) цілями (завданнями) розвитку Збройних Сил України на 2021 рік. Одним із шляхів вирішення існуючої проблеми є врахування прогнозних показників економічного та соціального розвитку України, результати виконання заходів Державної програми розвитку Збройних Сил України та Плану утримання та розвитку Збройних Сил України за минулий період з урахуванням відповідних рішень Міністра оборони України або начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України.

3. Висновки

1. Процес складання оборонного бюджету повинен враховувати значну кількість факторів, включаючи оцінку воєнно-політичної обстановки та рівень ресурсних і фінансових можливостей держави. Ці чинники можуть змінюватися, розвиток оборонного потенціалу, як правило, довготривалий, тому що розробка озброєння та військової техніки, підготовка особового складу потребують значного обсягу часу та ресурсів.

2. Коливання соціально-економічного розвитку держави, також можуть вплинути на довгострокові програмні документи у сфері оборони, середньострокові програми, короткострокові плани утримання та розвитку Збройних Сил України та інші документи.

3. Пропонується у межах довгострокового планування державної політики у сфері оборони, зокрема в оборонний огляд Міністерства оборони результатом якого має бути Стратегічний оборонний бюлетень, формувати фінансово-економічний прогноз розподілу фінансового ресурсу за визначеними стратегічними (оперативними) цілями (завданнями) з урахуваннями майбутнього впливу економічних тенденцій, поточних рішень вищого політичного керівництва держави, отриманих результатів діяльності Міністерства оборони за минулий період. Визначений в Стратегічному оборонному бюлетені перелік стратегічних цілей у подальшому повинен стати основою для формування переліку бюджетних програм Міністерства оборони України.

Author details (in Russian)

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЙ ПОДХОД К СРЕДНЕСРОЧНОМУ БЮДЖЕТНОМУ ПЛАНИРОВАНИЮ В ОБОРОННОЙ СФЕРЕ

Леся Скуриневская *, Игорь Москаленко **

** Национальный университет обороны Украины имени Ивана Черняховского,
пр-т Воздухофлотский, 28, г. Киев, 03049, Украина,
e-mail: olesya201405@gmail.com*

к.в.н.,

начальник научно-исследовательской лаборатории кафедры экономики и финансового обеспечения

*** Национальный университет обороны Украины имени Ивана Черняховского,
пр-т Воздухофлотский, 28, г. Киев, 03049, Украина,
e-mail: kidmos@bigmir.net,*

заместитель начальника финансово-экономического управления – главный бухгалтер

Аннотация: Наиболее важным направлением работы правительства в интересах управления Государственными финансами в оборонной сфере является совершенствование процессов среднесрочного бюджетного планирования. Однако в условиях ограниченных поступлений финансовых ресурсов на потребности обороны возникает острая необходимость соблюдения принципа приоритетности при составлении проекта Государственного бюджета, что требует обоснованного подхода к определению ориентировочных (прогнозных) финансово-экономических показателей в соответствии с стратегическими (оперативными) целями развития Вооруженных Сил. В свою очередь, для этого необходимо учесть тенденции социального и экономического развития Украины, результатов выполнения мероприятий Государственной программы развития Вооруженных Сил Украины и Плана содержания и развития Вооруженных Сил Украины за предыдущий период с учетом управленческих решений руководства Министерства обороны и Вооруженных Сил Украины. Реализация такого подхода возможна путем использования программно-целевого метода формирования бюджета, главными признаками которого являются простота, открытость и адаптивность к объединению с другими научно-методическими подходами. Характерными составляющими программно-целевого метода планирования является оценка обстановки, определение целей, постановка задач, оценка ресурсов и направлений их использования, анализ достигнутых результатов. Исследования показали, что такой путь формирования расходной

части Государственного бюджета, в отличие от существующих, обеспечивает возможность контроля за реализацией поставленных целей и фокусировки на результатах, возможность оценки последствий принимаемых решений, а также контролируемость за соблюдением регламента использования бюджетных средств и прозрачностью бюджетного процесса. Применение описанной в статье модели бюджетного планирования в правительственных учреждениях обеспечит охват широкого спектра весомых факторов, повысит объективность прогноза их влияния на финансово-экономические показатели по соответствующим целям развития Вооруженных Сил.

Ключевые слова: программно-целевой метод, бюджетное планирование, бюджетный запрос, главный распорядитель бюджетных средств, стратегическая цель, оборонная сфера, оборонный бюджет.

Author details (in English)

IMPROVED APPROACH TO THE MEDIUM-TERM BUDGET PLANNING IN THE DEFENSE SECTOR

Lesia Skurinevska *, Igor Moskalenko **

* *The National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, 28, Vozduhoflotsky av., Kyiv, 03049, Ukraine, e-mail: olesya201405@gmail.com PhD of Military science, Chief of the Research Laboratory of the Department of Economics and Financial Support*

** *The National Defense University of Ukraine named after Ivan Cherniakhovskiy, 28, Vozduhoflotsky av., Kyiv, 03049, Ukraine, e-mail: kidmos@bigmir.net Deputy Chief of Financial Economic Department – Chief Accountant*

Abstract: *One of the most important directions of the Government's work for the management of public finances in the defense sector is the improvement of the processes of medium-term budget planning. However, in the face of limited revenues financial resources for defense needs, there is an urgent need to adhere to the principle of priority when drafting the State Budget, which requires a well-founded approach to defining indicative (forecast) financial and economic indicators for strategic (operational) purposes of the Armed Forces development. In turn, for this purpose it is necessary to ensure that the trends of social and economic development of Ukraine, the results of the implementation of the measures of the State Program for the Development of the Armed Forces of Ukraine and the Plan for the maintenance and development of the Armed Forces of Ukraine for the previous period, taking into account the managerial decisions of the leadership of the Ministry of Defense and the Armed Forces of Ukraine, are taken into account. Implementation of such an approach is possible through the implementation of the program-target method of forming the State Budget, the main features of which are simplicity, openness and adaptability to the combination with other scientific methodological approaches. The typical components of the program-target method of planning are the assessment of the situation, the definition of goals, the setting of tasks, the evaluation of resources and directions of their use, analysis of the results. Research has shown that this way of forming the expenditure part of the State Budget, in contrast to the existing ones, provides an opportunity to control the realization of the goals set and focusing on the results, the possibility of evaluating the consequences of the decisions taken, as well as controlling compliance*

with the regulations on the use of budget funds and transparency of the budget process. The application of such a model of budget planning in governmental institutions will ensure the coverage of a wide range of weighty factors that increase the objectivity of the forecast of their impact on financial and economic indicators for the relevant purposes of the Armed Forces development.

Keywords: *program-target method, budget planning, budget request, the main manager of budget funds, strategic goal, defense range, defense budget.*

Використана література

1. Фінанси (державні, корпоративні, міжнародні) : підруч. / За ред. В.О. Онищенко / В.О. Онищенко, А.Ю. Бережна, Л.О. Птащенко, І.Б. Чичкало-Кондрацька. Київ : ЦУЛ, 2015. 600 с.
2. Фінанси: підруч. / За ред. І.О. Лютого / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій та ін. Київ : Видавництво Ліра, 2017. – 728 с.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010. № 50-51. Ст. 572
4. План заходів з реалізації Стратегії реформування системи управління державними фінансами на 2017-2020 роки : затв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.05.2017 № 415-р. URL: <http://zakon5/rada.gov.ua/laws/show/415-2017-%D%80//page>.
5. Про схвалення проекту Основних напрямів бюджетної політики на 2018-2020 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.06.2017 № 411-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/411-2017-%D1%80>.
6. Про національну безпеку України : закон України від 21.06.2018 № 2469-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2469-511/print>.
7. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України про Стратегічний оборонний бюлетень України : Указ Президента України від 20.05.2016 №240/2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137>.
8. Про організацію оборонного планування в Міністерстві оборони України і Збройних Силах України у 2018 році на 2019 – 2021 роки : наказ Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України від 15.12.2017 № 670 URL : http://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/725_nm_2016.pdf.

References

1. Onyshchenka V. O., Berezhna A. YU., Ptashchenko L. O., Chychkalo-Kondrats'ka I. B. (2015) *Finansy (derzhavni, korporatyvni, mizhnarodni)*[Finance (state, corporate, international): subcategory]Kyiv: ZUL, 600 P. [inUkrainian].
2. Lyuty`ij I.O. (2017). *Finansy'* [Finance]. Kyiv: Vydavnytstvo – Lira [inUkrainian].
3. Byudzhety`j Kodeks Ukrayiny` vid 08.07.2010 № 2456. [Budget Code Ukraine 08.07.2010 №2456]. (2010). Vidomosti Verkhovnoiy Rady` Ukrayiny` (VVR) [Information from the Verkhovna Rada of Ukraine], 50-51 art. 572 [inUkrainian].
4. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2017). *Plan zakhodiv z realizaciyi Stratehiyi reformuvannya systemy upravlinnya` derzavnymy finansamyna 2017-2020 roky* [Action plan to implement the Strategy for reforming the public finance management system for 2017-2020] (Order No. 415-p, May 24). Retrieved from <http://zakon5/rada.gov.ua/laws/show/415-2017-%D%80//page> [inUkrainian].
5. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2017). *Pro skhvalennya projektu Osnovny` khnapryamivbyudzhethnoyi polity "kyna 2018-2020 roky* [Onapproval of the draft Keydirection

sofbudget policy for 2018-2020] {Order No. 411-p, June 14). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/411-2017-%D1%80> [in Ukrainian].

6. Verkhovna Rada of Ukraine. (2018). Pro nacionalny' bezpeky' Ukrayiny' [*About National Security of Ukraine*] (Act № 2469-VII, June 21). Retrieved from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2469-511/print> [in Ukrainian].

7. Ukaz Prezydenta Ukrayiny Prorishennya Radynatsional'noyi bezpekyi oborony Ukrayiny pro Stratehichnyy oboronnyy byuleten Ukrayiny [*Decree of the President of Ukraine On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine on the Strategic Defense Bulletin of Ukraine*] (2016 May 20). Retrieved from <https://www.president.gov.ua/documents/2402016-20137>. [in Ukrainian].

8. Nakaz Ministerstva oborony Ukrayiny ta Heneral'noho shtabu Zbroynykh Syl Ukrayiny. Proorhanizatsiyu oboronnoho planuvannya v Ministerstvi oborony Ukrayiny i Zbroynykh Sylakh Ukrayinyu 2018 rotsina 2019 – 2021 roky [*Order of the Ministry of Defense of Ukraine and the General Staff of the Armed Forces of Ukraine On the organization of defense planning in the Ministry of Defense of Ukraine and the Armed Forces of Ukrainian 2018 2019-2021*] (2017 December 15) № 670 Retrieved from http://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/725_nm_2016.pdf. [in Ukrainian].